

Bijlagen

Interview met Laurence Marks en Maurice Gran **Door Naftalie Vader**

Laurence Marks en Maurice Gran zijn de schrijvers van talloze Britse series, ze zijn echter het bekendst vanwege de succesvolle comedyseries die zij geschreven hebben, waaronder *The New Statesman*. Als ik hen vraag waar comedy absoluut niet zonder kan antwoord Maurice zonder aarzelen: “laughter”. Maar, zo merken beiden snel op, gelach is niet de enige vereiste voor een goede comedyserie.

Laurence en Maurice leerden elkaar kennen toen zij rond hun twintigste zich aansloten bij dezelfde schrijversgroep. Iedereen in de groep schreef iets en dat werd dan opgevoerd door amateurtoneelspelers voor de groep. Over het algemeen kregen ze veel drama te zien, want comedy werd nauwelijks geschreven. Vervolgens bespraken en bekritiseerden de schrijvers elkaars werk. Dit proces doet erg aan het dramaturgische proces denken waarin een tekst ook bekeken wordt en dan becommentarieerd, hoewel de tekst hierbij meestal niet opgevoerd wordt. Laurence en Maurice leerden naar eigen zeggen veel over de narratieve structuur van een tekst door dit proces.

Uiteindelijk waren zij het niet zelf, maar iemand anders van de groep die op het idee kwam dat ze samen moest gaan schrijven. Sinds dat moment zijn ze samen blijven schrijven. De afgelopen 25 jaar spreken Maurice en Laurence elke dag af. Maurice komt naar het huis van Laurence en daar werken ze samen aan hun ideeën. Het schrijfproces tussen hen verloopt eigenlijk nog steeds hetzelfde als vanaf de eerste dag: één van hen heeft een idee, als het hen beiden aanspreekt gaan ze brainstormen. Dit is het langste deel van het traject, als alles uitgedacht is gaan ze zitten om het op te schrijven. Het beginpunt van het idee is een status-quo die verstoord wordt. Maurice legt uit: “I think really what you’re looking for is in the world we know, and is settled and is fixed what enters that world that tries to upset it. I think that’s where you’re starting point is. So when you mention a premise to a producer, you say: we got an idea, and the idea is that this hotelier who runs a very nice establishment in Torquay but he hates people. Because the next question is: Then why is he a hotelier? And the next answer is: “that’s why it’s a comedy.”

Hen werd ooit verteld dat ze één grap per pagina moesten schrijven, maar zo zegt Laurence: “jokes aren’t always what makes a script funny.” Een karrenvracht loshangende grappen is nog geen aflevering voor een comedyserie. Je hebt ook een goed verhaal en sterke personages nodig. Maurice en Laurence concluderen dat drama en comedy in dat opzicht eigenlijk hetzelfde zijn. Behalve dat comedy moeilijker is omdat het niet alleen een goed verhaal moet hebben, maar ook nog grappig moet zijn. “Comedy is so much more difficult than drama is because you have to do exactly the same thing as with drama but it has to be funny” zo stelt Laurence. Het werk van Laurence en Maurice kent over het algemeen een duidelijke structuur wat in sommige opzichten kan worden gekarakteriseerd als traditioneel. “Our work tends to be highly structured. Which in some ways is quite traditional and a lot of current comedy is unstructured or seemingly unstructured. Good stuff, like *The Office* is fiercely structured, but in a very subtle way. The bad stuff which thinks it’s *The Office* but isn’t, is just a mess.” De basis en dynamiek van een serie en vaak ook van scènes is een bepaalde juxtapositie. Deze juxtapositie is gebaseerd op een bepaalde incongruentie. Bijvoorbeeld door een personage iets te laten zeggen en dan het tegenovergestelde te laten zien. Maurice stelt “Juxtaposition is the dynamic, it’s the elastic band that you need to wind up and put your plane in the sky.”

Laurence en Maurice werken altijd met een premisse voor de hele serie en daarnaast ook met een premisse per aflevering. Het doel van de premisse per aflevering is de hoofdpremisse steeds op een andere manier te tonen. “Any good show, really, automatically, reinforces the idea of the series. And I can’t think of a single show that doesn’t do that. Because then it would fall apart. I can give you an example of a show that finally denied itself and fell apart and that was *Roseanne*. When she won the lottery it became a different show. That was a conscious desire on behalf of the show to destroy the show.”

Maurice en Laurence achten naast het verhaal en de plot ook het personage als heel belangrijk. Laurence stelt dat als je een interessant personage creëert het een eigen leven zal gaan leiden en je het mee kunt nemen in verschillende verhalen. Maurice legt uit dat het beste drama, inclusief comedy voort moet komen uit personages. “Plot should spring from character. Plot is just what certain people do in certain situations. When we’re talking or teaching, we say if you find a wallet in the street and character A does something and character B does something quite different. Depending on what you do when the situation presents itself: do you steal the wallet and adopt that person’s personality or do you hand it in to the police? If you hand it in to the police, you haven’t got much of a comedy. So you want

characters who will do in certain situations things that, whilst credible, open up comic possibilities.”

Personages creëren dus humorsituaties, zeker als zij zaken doen die ongewoon zijn. Alan B’Stard is bij uitstek zo’n personage dat de portemonnee niet terug zou geven. Maurice legt uit hoe *The New Statesman* ontstaan is. “You see *The New Statesman* was always conceived as a sort of English public school comedy. So Alan B’sard is sort of a school bully. He’s the flash man character. He is rather dishy.”

Maar zoals één zwaluw nog geen lente maakt, maakt één personage nog geen comedy. Maurice zegt: “the simplest set-up for any comedy is two people who have to be different. And they have to want different things. So what does this one want, what does that one want.” Zo zijn we dus weer terug bij juxtapositie en incongruentie. In *The New Statesman* is de tegenhanger van de pestkop de gepeste Piers Fletcher-Dervis. “Piers Fletcher-Dervis is [Alan B’Sard’s] side-kick who sort of likes the reflected glory even though he gets bashed up a lot. Piers obviously has a masochistic streak in his character, otherwise he wouldn’t allow these things to happen to him. But he is a study in the Stockholm effect, isn’t he?”¹ Piers was niet alleen een masochist, hij was ook behoorlijk dom. Ik vraag mij hardop af of domme personages altijd grappig zijn. Maurice zegt hierover: “Well, stupid helps... It goes a long way” en even later decisief: “Dim is funny, I’m afraid.”

Als een personage goed in elkaar zit kan hij zonder problemen van de ene in de andere serie worden geplaatst. Dit zie je heel duidelijk in *Blackadder* waar dezelfde personages zich steeds in een andere historische setting bevinden, dit komt volgens Laurence doordat: “[people] never change. We are what we are what we are. Baldrick was silly, and would have been silly, and indeed was silly in many different periods of time. If Piers Fletcher-Dervish was elevated or lifted from his office in Parliament and put into *Fawlty Towers* he would still be funny. So, really it’s the drawing of the character. The drawing of a character is very, very, very important because on the basis of that characterization you can put [Piers] into any other comedy series.”

---

¹ Het Stockholm Effect is het effect waarbij iemand die ontvoerd is zich gaat identificeren met zijn ontvoerder. Piers is dus in de ogen van Maurice Gran eigenlijk een slachtoffer dat aan de kant van de dader staat.

The New Statesman valt op doordat de aspiraties van het hoofdpersonage binnen bereik liggen, dit in tegenstelling tot veel andere personages in comedy die onbereikbare doelen nastreven en hierdoor ook grappig zijn. “Alan does break the rules, because he is a successful protagonist who usually gets what he wants” zegt Laurence. Het is ook gebruikelijk dat het hoofdpersonage van een comedy sympathiek is, een andere traditie die *The New Statesman* doorbreekt. Volgens Maurice hoeft een hoofdpersonage niet sympathiek te zijn, hij stelt: “Your protagonist has to be believable and you have to empathise with your protagonist. Who can be quite unpleasant but you must still understand what makes that person tick.”

Onplezante personages brengen vaak onplezante situaties met zich mee. Maurice geeft een voorbeeld uit *THE NEW STATESMAN*. “Alan B’stard is walking along on the street and suddenly someone comes along and sticks a knife in his neck and says: hand over your wallet! And he gives them the wallet and he takes a little remote control out of his pocket and presses a button and they blow up. All the audience in the studio cheer. If Laurence had said that to me as a gag, or I had said that to Laurence as a gag, everyone had said: that’s outrageous! No, you couldn’t possibly! That’s a terrible thing to do! You couldn’t write the show. I think: yes, that stays!” Laurence geeft een ander voorbeeld uit *THE NEW STATESMAN*, waarvan hij vindt dat het niet werkt. “I’ll give you an example where it flies in the face, because I don’t understand the psychology of this and it’s a thesis in itself. In one episode a Falkland’s veteran with one leg who lost his leg in the Falkland’s war is begging for money to make ends meet outside a posh restaurant. Alan B’stard comes out, says something to him then kicks his proper leg away from him, so he spins around and falls to the floor. The audience laugh and applaud. Why?” Het valt direct op dat Laurence veel nadruk legt op de achtergrond van de bedelaar. Dit is ook logisch want deze achtergrond maakt de bedelaar sympathiek en hij zou eigenlijk respect verdienen en geen hoon. Toch werkt de grap. Dit komt doordat er nog meer context is waarop de nadruk ligt als de grap gemaakt wordt. Maurice legt uit waarom het publiek volgens hem lacht: “Firstly because you’re saying Tories would do this. Tories are so evil that they would kick a one-legged man’s crutch away. So the audience cheers the show for showing how evil Tories are.” Met andere woorden, dit is de rest van de context en daarmee ook meteen een ander gezichtspunt dat kan worden ingenomen, en wordt ingenomen door het publiek, bij het interpreteren van de context van de grap. De crux zit hem dus in de context, Maurice stelt: “you can make it funny by looking at it from a certain point of view.”

The New Statesman
Seizoen 1
Aflevering 1

Happiness Is A Warm Gun

Verhaal:

Alan B'Stard wordt gekozen als tweede kamerlid voor Haltemprice, nadat hij een auto-ongeluk in scène heeft gezet waardoor zijn belangrijkste tegenstanders nu op de intensive care liggen. De hoofdcommissaris, Sir Jellicoe Malachi, vermoedt dat Alan erachter zit en heeft een dossier met bewijs tegen hem samengesteld. Echter in plaats van hem te arresteren chanteert Malachi Alan. Alan moet een wetsvoorstel door de Tweede Kamer loodsen dat ervoor zorgt dat politieagenten naast hun wapenstok ook een pistool bij zich mogen dragen. Door een stemming in het parlement is Alan in staat om een voorstel voor een nieuwe wet te doen. Tot ieders verbazing haalt Alan's voorstel het en wordt de nieuwe wet ingevoerd. Malachi weigert hierna echter zijn greep op Alan los te laten. Malachi blijkt een religieuze fanaat te zijn die gelooft dat de wapenwet de wil van God is. Alan gebruikt deze kennis om Malachi te doen geloven dat de bisschop van Haltemprice de antichrist is. Malachi is dankbaar voor deze informatie en geeft het dossier nu wel aan Alan, waarop hij vertrekt om de bisschop te vermoorden. Alan heeft echter al geregeld dat de politie hem op staat te wachten zodat Malachi zijn plan niet kan voltrekken. Malachi is gedwongen zijn ambt neer te leggen. Alan sluit via de nieuw hoofdcommissaris een deal met de politie om geld te verdienen aan de verkoop van wapens aan de politie. Alan heeft deze wapens echter via zijn zakenpartner Norman Bormann in handen gekregen en weet dat deze lading wapens defect is. Als Alan te hard rijdt probeert de politie hem met de nieuwe pistolen te beschieten. Het pistool ontploft echter in de hand van de politieagent, waardoor Alan lachend verder kan rijden.

Plot:

In scène 1 zien we twee auto's tegen elkaar crashen, één van de SDP en één van Labour. Het is duidelijk dat de remmen niet werken. In scène 2 wordt het duidelijk dat Alan achter deze sabotage zit. De hoofdcommissaris weet dit ook en stelt Alan hiervan op de hoogte. Alan denkt dat de man hem wil arresteren, maar dit is niet het geval, Malachi zegt dat Alan veel meer nut voor hem heeft in het parlement en een wet wil laten invoeren. We horen Alan zijn speech voorbereiden voor zijn wetsvoorstel en als Malachi belt deelt hij hem mede dat er vanmiddag over het voorstel gestemd zal worden. Er zijn reeds drie maanden verstreken, zoals Sir Stephen weet te melden, hij weet ook te vertellen dat de wet van Alan het gevolg is van een private member's bill die door stemming is verkregen. Piers vertelt Sir Stephen dat Alan writer's block heeft, waarop Sir Stephen zijn speech voorleest en Alan deze prompt steelt. Alan belt zijn vrouw en vertelt haar dat de wet door het parlement is gekomen. Sarah ligt in bed met Beatrice Protheroe, de publiciteitsagente van Alan. Na het telefoongesprek meldt Alan dat hij overspel gaat plegen in een club. In de kerk houdt de bisschop een vurige speech tegen het wetsvoorstel van Alan, de bisschop is voornemens het voorstel alsnog te blokkeren in de Eerste Kamer. De wet haalt het toch. Alan gaat Norman Borman bezoeken en doet alsof hij politie is, Norman haast zich om documenten te verbranden die hij snel weer blust als het Alan blijkt te zijn. Norman is op de vlucht voor de politie in verband met een grote fraudezaak. Norman heeft voor Alan de neppistolen gevonden waar hij om vroeg, Alan betaalt Norman voor de informatie waar hij de pistolen kan kopen. Alan vraagt Norman wat hij met het geld gaat doen. Norman Bormann gaat ophouden te bestaan door zich om te laten bouwen tot vrouw. Hierna bezoekt Alan Sidney

Bliss in zijn pub, *The Hangman's Knot Inn*, die hem feliciteert met zijn overwinning. Sidney vertelt dat hij geen goede dag meer heeft gehad sinds het ophangen van mensen is afgeschaft en dat Alan heeft beloofd het touw terug te brengen. Malachi bevindt zich ook in de pub. Hij heeft twee drankjes, één voor hem en één voor z'n vriend, maar Malachi is alleen. Alan ziet Malachi praten tegen een lege stoel. Malachi wil het dossier over Alan en het auto-ongeluk niet aan hem geven. Alan overtuigt Malachi ervan dat de bisschop de antichrist is. Malachi gaat op weg. Alan belt de politie. Malachi richt zijn pistool op de bisschop en wordt opgepakt door de politie. Alan regelt een deal met de commissaris van de politie om goedkoop pistolen te leveren. Alan rijdt met zijn Bentley door het platteland als hij wordt gespot door de politie omdat hij te hard rijdt, er volgt een achtervolging waarbij één van de agenten op hem probeert te schieten, maar het pistool ontploft in zijn hand. Alan rijdt lachend verder.

Scènes:

1. De wagens van de politieke partijen Labour en SDP rijden door de straten van Haltemprice en crashen.
2. Alan B'Stard, de kandidaat voor de Conservatieven, wint de verkiezingen in Haltemprice. Hoofdcommissaris Malachi deelt Alan mee dat hij weet van zijn betrokkenheid bij de crash.
3. Het wetsvoorstel komt bijna voor in het parlement. Alan heeft moeite met het voorbereiden van zijn speech. Sir Stephen Baxter leest het begin van speech voor.
4. De speech van Alan is exact hetzelfde als die van Sir Stephen. Alan wordt toegejuigd en Sir Stephen uitgejouwd.
5. Alan belt met Sarah die in bed ligt met zijn pr-agent, Beatrice Protheroe.
6. Alan zit met Sarah in de kerk, waar de bisschop zijn voornemen deelt tegen de wet te stemmen.
7. De afkondiging van de wet van Alan wordt breed uitgemeten in de krant.
8. Alan bezoekt Norman Bormann. Norman zit in een treinwagon verstopt omdat hij op de vlucht is voor de autoriteiten. Norman heeft voor Alan een adresje gevonden waar hij goedkoop wapens kan kopen. De wapens zijn wel van een erg lage kwaliteit en werken niet goed. Norman vertelt Alan dat hij zich gaat laten ombouwen tot vrouw om te ontkomen aan de autoriteiten.
9. Alan gaat naar de pub van Sidney Bliss. Sidney herinnert Alan eraan dat hij hem heeft beloofd dood door ophanging weer in te voeren. Sidney zegt dat Malachi er al is. Malachi heeft twee drankjes besteld, wat Alan verbaast omdat hij alleen zou zijn.
10. Malachi zit te praten met een onzichtbare man die hij 'de Almachtige' noemt. Alan wil z'n dossier terug. Malachi wil het dossier niet teruggeven omdat hij Alan nog meer wetten wil laten invoeren. Malachi denkt dat de wetten de wil van God zijn. Alan overtuigt Malachi dat de bisschop de antichrist is en gestopt moet worden. Malachi geeft Alan zijn dossier terug en vertrekt. Alan belt de politie.
11. Malachi richt zijn pistool op de bisschop, maar voor hij kan schieten wordt hij gearresteerd. Alan en de nieuwe hoofdcommissaris staan er tevreden bij te kijken. Alan biedt de hoofdcommissaris een lading goedkope wapens aan.
12. Alan zit in zijn auto en rijdt veel te hard, hij wordt gezien door een politiewagen die hem achtervolgt en beschiet, maar de pistolen zijn defect en ontploffen. Alan kan ongehinderd doorrijden.